

VJEČNO VRAĆANJE ISTOGA

(Julienne Eden Bušić, *Ljubavnici i ludaci*,
Znanje, Zagreb, 1995.)

Krešimir ŠIMIĆ

Nedavno objavljeno 44. kolo biblioteke HIT zagrebačkog nakladničkog poduzeća Znanje d.d. ponovno je privuklo pozornost hrvatskoga čitateljstva suvremenim beletrističkim ostvarenjima znanih nam i neznanih autora. Jedna je od predstavnica ženskoga pisanja, općenito shvaćenoga kao produkcija tekstova ženskih autora, ali i kao ženskog pisma na razini stila, Julienne Eden Bušić, rođena Amerikanka, danas hrvatska i američka državljanka.

Osim pojmova ženskoga pisanja i ženskog pisma, tekst je određen i pojmom autobiografskoga diskursa. To je životna priča Julienne Eden Bušić u bitnome određena ljubavlju i politikom. Priča mlade studentice koja u Beču upoznaje Taika, siromašnog Hrvata u svijetlo-crvenoj trenirci s crno - bijelim zatvaračem na sredini, iznošenim maslinastim hlačama s prekratkim nogavicama i cipelama sa šiljastim vrhom. Ipak, na čudan ju je način privlačio, "kao što drvo ili zid privlači automobil izvan kontrole". Rada se ljubav, rada se priča koju u bitnome ocrtava navod iz Shakespearova *Sna ivanjske noći*:

*Ljubavnici i ludaci imaju tako vreo mozak,
tako plodnu maštu, koja obuhvaća
više nego hladan razum ikad shvati.
Mahmitac, ljubavnik i pjesnik
posve su od umišljaja sastavljeni...*

To je priča žene koja zbog ljubavi i uvjerenja 1970. godine s nebodera (na Trgu bana Jelačića) baca letke kojima se pozivaju sve "žrtve jugoslavenskoga, odnosno velikosrpskog tlačitelja da ustanu i da se bore, da zauzmu stajalište protiv državnog terora, političkih zatvora i ubojstava", priča žene koju izbacuju iz Austrije zbog optužbe da s njom Taik sprema građanski rat u Hrvatskoj unutar austrijskih granica, žene na koju pucaju u Berlinu i Frankfurtu, koju posvuda prate tajni jugoslavenski agenti, žene koja je trinaest godina provela u zatvoru, a njen Taik još uvijek "čami" iza rešetaka. Sve je to, ipak, u drugome planu, a ono bitno što je u osnovi njenih postupaka, Često nepromišljenih, i što njima upravlja, je ljubav.

Što god se radi iz ljubavi, radi se s onu stranu dobra i zla
Nietzsche